

Nepartinis Lietuviu laikraštis
 Semanario Lituano Independente
Konstantas Uekus
 LEIDĖJAS
 Atskiras Numeris \$300
 S. Paulo, R. da Moóca,
 1721
 T telefonas 3-2056

LIETUVIŲ
AIDAS
 BRAZILIJOJ
 — JORNAL — LITUANO — ECHO —

Nepartinis Lietuviu laikraštis
 Semanario Lituano Independente
 José Leite de Salles
 Redactor-Chefe
 S. Paulo, Rua da
 Moóca, 1721
 Telefonas 3-2056

XI Ane - metal | Brazilija—São Paulo 1940 m. Rugpiūčio — Agosto 3 d. 2523862 | Nr. 31 (541)

Nuo Rugpiūčio 1 d. Lietuva Nustoja Nepriklausomybės.

LIETUVA OFICIALIAI PRIJUNGTĄ PRIE SOVIETŲ RUSIJOS

Lietuvos delegacija Maskvoje. — Paleckio kalba per radio. - Vyriausias Rusijos sovietas patvirtino Pabaltijos valstybiu prijungima. Kitos telegramos ir pranesimai.

APSINUODIJO VIESBUCIO GYVENTOJAI

Nuo rugpiūčio 1 dienos skaitosi Lietuva, o taip pat ir kiti Pabaltijos kraštai, prijungti oficialiai prie Sovietų Rusijos ir sudaro dalį Rusijos teritorijos. Siuo prijungimu Lietuva netenka savo netenka savo nepriklausomybės ir savarankiškumo, o tik gauna autonomiją, kaip ir kitos Sovietų Rusijos respublikos, kurios yra priiskirtos prie Rusijos.

Vokiečiai Anglijos Dar Nepuola.

MASKVOS PROTESTAS AMERIKAI IR ANGLIJAI

Siaurės Amerikos ir Anglijos bankuose yra Lietuvos, Latvijos ir Estijos indėliai: auksas, svėtima valiuta ir vertybės popierios. Anglija ir Siaurės Amerika Pabaltijos kraštų indėlius užblokaavo, t. y. suspendavo išmokėjimus. Sovietų Rusija dėl šitokio Anglijos ir Amerikos žygio iškėlė griežtus protestus. Tačiau nei Amerika, nei Anglija i šiuos protestus dar nieko neatsakė. Koks bus atsakymas, nežinia.

da užsieniui. Siomis dienoms vyriausybė išleido parėdymą, kuriuo uždraudžia išvežti užsienin kviečius ir kvietinius miltus.

HITLERIS ATIDEJO PUOLIMA ANT ANGLINOS

Seniai Hitlerio rengtasi prie didelio ir staugaus puolimo ant Anglijos, tačiau to puolimo dar vis nėra. Anglai net pradėjo tytiotis iš vokiečių. O Italų spauda rašo, kad šian puolimui dar esą rengiamasi. Taigi, dar nežinia kaip vokiečiams pavyks su anglais

vietinėse respublikose prijungtose prie Rusijos. Nors Lietuva naudosis kulturine autonomija, tačiau bus stengiamasi ikvėpti ir rusiškos dvasios. Lietuva budama dalimi Rusijos, jos gyventojai turi mokėti ir rusų kalbą. Dėl to ir mokyklose įvesta priverstina kalba.

PASIBAIGĖ HAVANOS KONFERENCIJA.

Jau pasibaigė Havanos konferencija, kuri priėmė daug svarbių nutarimų, kurių svarbiausia, kad Amerikoms paliekama teisė pačioms spręsti šia kolonijų klausimą ir uždraudžia i tai kitas Europos valstybes. Sekanti Pan Amerikos konferencija ivyks Rio de Janeiro mieste.

NAUJA MINISTERIJA

Lietuvoje isteigta nauja ministerija, tai prekybos ir pramonės ministerija, kurios iki šiol nėra buvusios. Ši ministerija tvarkys Lietuvos prekyba ir ypač pramonę.

HITLERIS NORI SU ANGLAIS TALKINTIS

Hitleris matyt netiki laimėti karą prieš anglius, dėl to jisai taip ilgai dėsia savo skelbta puolimą ant Anglijos ir siulo naujus taikos planus. Bet anglai Hitlerio taikos pasiūlymų nepriima.

LIETUVOS DELEGACIJA MASKVOJ

Pereitą trešadieni i Maskva ivyko Paleckis su kitais Lietuvos atstovais pasirašyti Lietuvos prijungimo prie Sovietų Rusijos protokolą. Po pasirašymo akto, Justas Paleckis pasakė per radio kalbą, kuri buvo girdėti ir Brazilijoje. Paleckis pareiškė, kad nuo 1 rugpiūčio Lietuva ir jos tauta ieina i naują gyvenimą.

Kaip tvarkysis Lietuva?

Prijungus Lietuvą prie Rusijos, visas administracinis aparatas bus tvarkomas pagal bendra Rusijos tvarką. Tačiau kol kas žinių dar apie tai nėra. Viena žinoma tai tas, kad visoje Lietuvoje visose srityse vykdoma sovietizacija. Kai visa tai priims Lietuvos gyventojai, paaiškės vėliau.

ATIMTOS PILIETYBES.

Lietuvos atstovams akredituotiems prie svetimų valstybių vyriausybė, kurie tik viešai pareiškė napripažastą Lietuvos santarkos ir jos prijungimo prie Rusijos, atimtos pilietybės ir, be to, paskelbti kaip išdavikai.

RUSIJOS GYVENTOJU SKAICIUS PADIDEJO 10 MILIJONU

Sovietų Rusijos užsienų reikalų komisaras Molotovas, kalbėdamas 1 rugpiūčio vyriausiamė soviete, vadinamame Rusijos seime, pareiškė, kad prijungus prie Rusijos Besarabiją, šiaurinę Bukoviną ir Pabaltijo kraštus, Rusijos gyventojų skaičius padidėjo dešimčia milijonų.

ESTIJOS LAIVAI TURI GRIZTI

Visiems Estijos laivams, kurie randasi svetimuose uostose, isakyta grizti i Estiją, arba i kuri nors Rusijos uostą. Be to, laivams isakyta išskelti Rusijos vėliavą, o ne kaip iki šiol buvo, tautinė estų vėliava.

AUSTRU JUDEJIMAS PRIES VOKIECIUS

Austrijos sosto ipėdinis Otto pareiškė Amerikos spaudai, kad Austrijoje eina stiprus judėjimas prieš vokiečius, kuris anksčiau ar vėliau pasireišk sukijimu.

REGISTRUOJA ATSARGOS KARININKUS

Sovietų Rusijoje isakyta registruotis visiems atsargos karininkams kariškuose punktuose. Be to prijungtų sritių gyventojai taip pat privalo registruotis nuo 19 iki 50 metų.

UZDRAUDE ISVEZTI KVIECIUS IR MILTUS

Argentina yra antra pasaulyje šalis, kuri daugiausia užaugina kviečių ir daugiausia jį parduoda

GALI KILTI JAPONIJOS KARAS SU ANGLAIS

Paskutiniu metu pablogėjo Japonijos santykiai su Anglija ir manoma, kad gali kilti net ginkluotas konfliktas tarp abiejų valstybių.

SIAURES AMERIKOJE DIDELI KARSCIAI

K Pereitą savaitę Siaurės Amerikoje buvo dideli kartėliai nuo kurių mirė labai daug žmonių, Valstybės tarnautojams suteiktos atostogos, nes dėl karščių negali dirbti.

LIETUVOS MOKYKLOSE RUSU KALBA.

Visose Lietuvos mokyklose įvesta priverstina rusų kalba. Tas padaryta taip, kaip ir kitose So-

Dr. M. Fuchs

Su didele praktika didžiausiosz New Yorko ligonines, Asistentas Profesoriu Silbert ir Peterson New Yorko ligonine ir Prof. Rubens Monn Šiaur ligonines.

Specialybe: Operacijos, Moteru ligos, Šlapumo kanalu, insktu ir šlapumo puses uždegimai, Endoscopia. Venu išsiplėtimas, Homoreidai ir hydrocelea gydoma be operacijos ir skatimo. Trumpos ir ultra violetines bangos.

CONSULTORIJA:
 Rua José Paulino No. 485. Priima ligonius: nuo 4 iki 7 su puse vakare
 Telefonai 5-6885 ir 5-6307

Rugpiūčio 3 d. visi i Rua da Graça, 608 pamatyti „Kestuti“

Formação Profissional.

É sempre com satisfação que lemos no noticiário do jornal, o lançamento ao mar de unidades para a nossa Marinha, ou o batismo de novos aviões „Muniz”. Esse contentamento vem quasi sempre associado a um justo orgulho, pois os navios ou aviões são confeccionados com matéria prima nacional e por técnicos patrióticos.

O Brasil vai desta forma, sem alardes e graças á sã política governamental que o norteia, mostrando ao mundo e especialmente a aos brasileiros, quais as possibilidades ainda existentes entre nós.

O lançamento de um navio ou de um novo avião brasileiro força-nos a certas perguntas que não nos afioravam aos lábios até a pouco.

De onde surgiram os técnicos? De onde veio o pessoal especializado? Quais as nossas possibilidades futuras?

O brasileiro é ainda um tanto cético e desconfiado de suas cousas... Graças á ação educativa dos poderes publicos, este ceticismo vai se desfazendo aos poucos e notamos, com satisfação, um conhecimento melhor de nossa terra e da nossa gente, que dia a dia adeptos.

Os técnicos foram surgindo aos poucos; são ainda verdadeiros autodidatas que não medem sacrifícios nas suas pesquisas e estudos...

Nossas escolas profissionais estão mercendo carinho especial, porque elas são, na verdade, os celeiros dos futuros operários especializados e técnicos.

O sistema comum de aprendizagem, ainda bastante usado infelizmente, consiste na admissão do jovem como praticante ou aprendiz. A oficina confia no tempo, nos mestres de oficina e em outros fatores e espera, desê modo, obter, mais tarde, um profissional habilitado. O jovem vai aprendendo sem método algum e adquire vícios e defeitos que o

acompanharão pela vida afora. Esta improvisação do operário repercute na produção qualitativa e quantitativa do trabalho.

É o braço mal ajustado á profissão, ocasionando as constantes saídas do emprego, as desistências, os atrasos na vida profissional e uma perda grande de material e de tempo.

O Governo percebeu claramente o problema e já deu início á criação de escolas, junto aos estabelecimentos industriais com mais de 500 operários.

Estas escolas não visam apenas á habilitação ou á cultura geral dos seus futuros alunos; mais do que isso, são verdadeiros Cursos Vocacionais, onde o jovem receberá o aprendizado decaído em bases racionais e com segura orientação técnica.

A formação profissional do operário é problema muito complexo e que demanda acurada atenção.

Ouçamos a opinião de técnicos no assunto: „So por meio de uma formação profissional organizada em bases racionais, com segura orientação técnica e tendo por alicerces o conhecimento e a análise minuciosa dos officios, de seus requisitos qualitativos e quantitativos, é que se poderá obter homens perfeitamente aptos com tempo de aprendizagem relativamente curto...”

Não se pode, portanto, como acontece frequentemente, considerar de importância secundária esse problema e deixá-lo a cargo de subalternos, pois dele realmente depende a eficiência da oficina do futuro” (Publicação n.º 6 do Centro Fervoroso de Ensino e Seleção Profissional de S. Paulo).

O problema está na ordem do dia e o Governo não poupa esforços para resolvê-lo. Não lhe neguemos nosso apoio moral e material.

Kas Girdėti Sovietų Lietuvoje

SOVIETINE LIETUVA.

Susirinkęs Lietuvos Seimas pirmo kartą nutarė paskelbti Lietuvą socialistine sovietų respublika. Šias nutarimus patvirtintas ir dabar Lietuva vadinasi sovietų respublika. Šios paduodamos žinios yra jau iš sovietų Lietuvos, t. y. valdžios reformos veikiančios sovietinei santvarkai.

SUVALSTYBINTOS DVI DIDELIŠ IMONĖS.

Šias avajie telegramos iš Kauno praneša, kad Lietuvos vyriausybė suvalstybino dvi dides imones, tai Elektros tiekimo imone Kaune ir popieros ir cejulozės fabrika. Kai žinoma elektros soti buvo pastate Kaunui beigu firma ji ir mokėsi šmė už šviesa nuo kauni čy. Kaip žinoma, beiga už elektros šviesą labai dideli molės i emė

dėl to Kaune prieš kelis metus buvo kilęs gyventojų streikas ir gyventojai jamėo, elektros šviesa buvo nupiginta. Dabar šioji imonė paimta valdžios kontrolėn.

SUVALSTYBINTA BRANČE NYBIU PREKYBA.

Kaip kiekvienoje šalyje, taip ir Lietuvoje buvo pirklių, kurie prekyavo įvairiomis brangenybėmis. Sovietizacija Lietuvoje palieč pirmiausia šia prekyba. Vyriausybė išleido dekretą, kuriuo suvalstybinama brangenybų prekyba. Vadinasi, visos brangenybės pėreina valdžios žinion.

Be to, kias dekretas nuako taisykles apie galanterijos krautuvių prekybą. Šiuo dekretu nustatytos normos, kiek pirkėjas gali pirkti galanterijos dalykų ir kiek prekybininkas gali parduoti vienam pirkėjui. Galanterijos prekės yra šios, k

Valerio Giuli

kurios tarnauja žmonių aprėdams, kaip įvairūs kaklaryšiai saguės, nosiuykės, ir pn. Prekybininkas gali parduoti vienam pirkėjui tik nustatyta norma šių dirbinių, kiek reikalinga žmogui kasdieniniam vartojimui. Jei prekybininkas parduos daugiau, negu jam leista žmogui pirkti, prekybininkas bus baudžiamas iki 50.000 litų pinigine bauda ir kalėjimu.

DARBO IMONIŲ SUTVARKYMAS.

Pereitos savaitės pabaigoje išleisti dekretai kurie sulaukė darbo imones, darbo produktivumą ir darbininkų darbo užmėnį. Yra nustatyta, kad darbininkas dirbdamas sąjūningai, turi padaryti tam tikrą darbo kiekį. O jeigu šias kiekius nepasiekia nustatytos normos, darbininkas tada sąjūningai saba užuoja, ir tokij būtu jis bus atiduotas teismui už saba užavinimą. Bausmės numatytos įvairios pagal darbo rūšį ir darbininko atsakomybę. Be to, darbininkas negali aplėsti savo noru dirbtuvės.

NUOLATINES DEMONSTRACIJOS.

Maskvos radio sekėja, kad Lietuvoje ir kituose Pabaltijo valstybėse rengiamos demonstracijos, kuriose dalyvauja tikysantais žmonij ir entuziastiskai sveikina Sovietų tuisij, jos armija ir Rusijos vadus. Be to, demonstrantai nešoja paveikslius Stalino, Vorosilovo, Molotovo ir kitų.

Šias žinias Maskva skelbia dėl to, kad parodyti, jog šių krašų žmonės labai patenkinti padėtimi ir dėkingi Sovietų Rusijai.

KONTISKOUJAMAS AUKSAS IR SIDABRAS.

Lietuvos finansų ministris išleido patėlymą, kuriuo einant visi Lietuvos gyventojai privalo a iduoti valstybės bankui turimus pas save auksą ir sidabro pinigines monetas. Kas to nepadarys nustatytu laiku, bus baudžiamas visu griežtumu.

NIEKAS NEGALI ISVAZIUOTI USZIENIN

Tarp Lietuvos ir Vokietijos uđarytas su išieikimas. Užrašta bile kam, išskyrus diplomatamsi švažiuoti užsienin. Slaptai išleigės iš Lietuvos, netenka pilietybės.

SEIMO ATSTOVAI ISSISKIRSTE.

Seimas atlieks svarbiausias darbusi šisaktis. Dabar vyriausybė tikrai vykdo tai, kę seimas buvo nuaręs. Pats svarbiausias nutarimas, tai reformos žemės ūrio srityje, suvalstybinimas imonių, fabriky ir dirbtuvij ir pats svarbiausias — prijungimas Lietuvos prie Sovietų Rusijos. Šiuo, paskutiniu, reikatu Lietuvos delegacija iš 20 žmonių su Jusu Paleckiu prieškalyje jau lankėsi Maskvoje ir ši reikalų sutvarkė. Visa delegacija grįžo. Jusas Paleckis liepos 30 d. nuvyko i Maskvą pasirašyti Lietuvos prijungimo prookolo prie Sovietų Rusijos. Maskvoje Lietuvos delegatai, parengę prijungimo prookolus, pasakė per radio kalbas lietuvių kalba, kuriose pabrėgė, kad Lietuva nepriklausoma ir sava Lrankiskak būti negalinti, dėl to, esą ji prijunginama prie

draugingos politine santvarka valstybės Rusijos. Lietuvos prijungimo aktas bus paskelbtas rugpjūčio 1 dieną. Mat, ši aktą dar turi patvirtinti susirinkęs rusų vyriausiasis sovietas.

Kada jau bus paskelbtas Lietuvos prijungimo aktas prie Sovietų Rusijos, Lietuva nuoselose gaisavus kaip savarankiską, nepriklausomą valstybę. Jiturės tik autonomiją.

LIETUVOS PASIUNTINIAI UZSIENIJE NEPRIPAZISTA DABARTINES LIETUVOS VYRIAUSYBES NUTARIMU.

Lietuvos pasiuntiniai užsienyje nepripažįsta dabartinės vyriausybės žygių ir prieš tai protestuoja. Per Lietuvos Konsulatają São Paulo „Aido“ redakcija gavo rašą iš Lietuvos Pasiuntinybės Argentinoje Komunikatą, kurjame Lietuvos Pasiuntinys Dr. K. Graulžnis skoko:

LIETUVOS PASIUNTINYS BES KOMUNIKATAS.

„Visi Lietuvos Pasiuntiniai, akredituoti užsieniuose prieš sveitimų vyriausybių, atsiskakė pripažinti tariamojo seimo Lietuvoje nutarimą iš š. m. liepos mėn. 21 d. sovietizuoti Lietuvą ir ją inkorporuoti Socialistinių Sovietų Respublikų Sąjungon, arba kitai tariamai Rusijon.

Pasiremdami nuleofina Lietuvą Tautos vaju saugoti ir ginti visomis priemonėmis Lietuvos Nepriklausomybe, visi jie iteikė iškilmingus ir griežtus protestus toms vyriausybėms, prie kurių yra akredituoti, prieš Socialistinių Sovietų Respublikų Sąjungos smurto žygius pagremžti Lietuvos Nepriklausomybe, sulaužant jos su Lietuva sudarytas sutartis bėje Lietuvai duos iškilmingus pasižadėjimus, ir pareiskė vilties, kad tos Vyriausybės nepripažins tos neteisės os aneksijos.

Drauge jie pabrėgė: 1) kad tariamasis Lietuvos Seimas, uzurpavęs parlamento teisis, sudarytas iš vienų komunistų ir rinktas pagal pačių bolševikų įrankis o nustatytą kėn didatį sąrašą, jokių būtu neatstovauja Lietuvij Tautos valias ir

2) kad rinkiniai i tą tariamą jis oimą bei pats balsavimas tame „seime“ buvo padarytas po represija Sovietų kaguomenės kuri užpludo visą krašą.

Panašiai ir Lietuvos Pasiuntinys Argentinoje Dr. K. Graulžnis š. m. liepos mėn. 22 d. lankėsi Užsienij Reikalų Ministerijoje, kur iteikė Poniui Užsienij Reikalų Ministrui protestą prieš Sovietų Sąjungos smurta.

Jis taip pat pasiuntė protestus Brazilijos ir Urugvajaus Vyriausybėms.

Pasiuntinys Pėv Aotrikai, Buenos Aires, 1940 m. liepos mėn. 24 d.”

Kaip bus su tais Lietuvoje pasiuntiniais dabar, nežinia. Panašus atsikimas yra ir su La vijos bei Estijos pasiuntiniais. Jų vyriausybės už nepripažinimą ir atsiskalyną grėži itkė bė bylas.

Tai tokioms naujienos iš Sovietų Lietuvos.

KLINIKŲ RAJONO SKLYPAI DARBININKAMS

Vytauto Didžiojo Universtiteto Klinikų rajonas pradėtas skirstyti nedideliais stalybiniais

is sklypais. Dalis ten žemės yra Kauno miesto savivaldybės kuri numato savo sklypus įdajinti darbininkams.

PERTVARKOMOS LIETUVOS PREKYBOS ISTAIGOS.

Vicepremieras ir u. d. ministris prof. Krevė Micekėvičius isakė visoms Lietuvos prekybos istaigoms, kad nuo šio 10 nuostimėjų prekybos dirbimosi eigu būtų depozituojama i bankus.

Išmokėjimus už perkamas prekes prekybos istaigoms daugiau nereikalauja daryti grynais pinigais, bet tik pervedimisi š bankie depozitų sumų i kias bankines sąkajas.

PREKYBOS TARNAUTOJU ORGANIZAVIMAS

Visose Lietuvos prekybos ir pramonės istaigose susidarė komitetai iš tarnautojų ir darbininkų, kurie saugoja prekybos ir pramonės istaigų vėkimą. Tokij būtu padedama vyriausybei daboti, kad visi priliai ir pramoninkai pildytų Paleckio vyriausybės paskelbtus patvarkymus verslininkams.

LIETUVOJE BALSAVO 386.569 PILIECIAI

Socialistinių Sovietų Respublikų Sąjungos telegrafu agentūra „Tass“ praneša, kad Maskvos, kad gautos iš Kauno žinios rodo, jogei Liaudies Atstovybės (Parlamento arba Seimo) rinkimai Lietuvoje buvo labai enuziastiskai. Balsevo premjeras Paleckis ir val vyriausybės nariai. Viso Lietuvos gyventojai pajekė 138.569 balsus, kas rodo, kad li ir 15 rinkimų dienomis balsevo 95,51 nuostimis.

Lietuvos Darbininkų Sąjunga gavo 1.375.340 balsus arba 99,19 visų balsų nuostimti.

Lietuvos Liaudies Seime, kaip minėjome, yra 79 Lietuvos liaudies išrinkti atstovai.

JURBARKAS SUPLESKEI NUO PADEGIO MAJONO

Pereitame „Aido“ numeryje rašėme, kad Jurbarko miesteli sunaikino gaisras. Dabar gavome daugiau žinij.

Pasirodo, kad gaisras kilo i majoną, kuris keršijinkų buvo padegtas. Sunaikintas trodalis miesto, kurjame gyvena 6.000 žmonių.

UZ 70 CENTU PUSANTBU METU KALEJIMO

Gegužės 3 d. Marijampolės apyg. teismas nubaudė plitė Sklerienė Antaniną, gyv. Surrijuose, už smulkij vagėnų pusantbrų meų s. d. kalėjimo. Kaltin. Sklerienė 1938 m. lapkritio 14 d. ganai įgal rinkosi šikinius siūlus Seirij prekybininko Bardausko par duotuvėj. Išsirinko tik 1 siūlų folkelė, užmokėjo už jį 30 ct. ir išėjo, bet gatvėj moterikė buvo neatšargi. Pracių pastebėjo, kad ji iš ulandis traukė pavogtus siūlus, pranešė krautuviui, policijai o po to byla atsidurė teisme. Būdinga, kad pavogtų siūlų kaina tėra tik 70 ct.

— KAUNAS Vajs. konratūriunij Paleckio vyriausybėje yra Jonas Mašotas, buvęs vyriausias Valstybės kontrolės bugalteris.

Tai senas visuomenės veikėjas, mirusiojo pedagogo Prano Mašoto tikras brėlis.

Rumunija ir Besarabija

(Atkelta iš 3 pusl.)

ba apie žmonių pergyvenamus vargus.

BESARABIJA

Besarabija yra ilgos juosios pavidalo žemės plotas, 18,000 ketvirtainių mylių su dviem milijonais gyventojų. Gyventojų sudėtis mišri, kaip ir pačioje Rumunijoje. Ten gyvena moldavai, rumunai, ukrainiečiai, rusai, vokiečiai. Žemė ten nederlinga, kalnuota, gamtos turtų labai mažai. Iš turtingumo atžvilgio, Besarabija būtų visai nesvarbi. Besarabijos svarba yra jos strateginė padėtis. Besarabija kontroliuoja dvi svarbiausias Balkanų upes: Dniestrą ir Dunojaus žemupį. Kitaip sakant, kas kontroliuoja Besarabiją ir Dunojaus žemupį, tas per Dunojaus upę gali kontroliuoti Balkanus. Turint Dunojaus žemupį savo rankose ir įtaką Balkanuose, Dardaneliai yra priversti skaičius su jų seimininkais, kas reiškia, kad per Besarabiją prieinama prie Dardanelių.

Sią strateginę Besarabijos reikšmę suprato Rytų Europa nuo pat hunų ir atilos laikų. Nuo 1711 iki 1812 metų šio smarkūs dėl Besarabijos mušai. Paskui vėl, nuo 1859 iki

1879 metų prasidėjo dėl Besarabijos karai. Rusai tuos karus laimėjo ir Besarabiją apgyvendino, nors ji jiems nepalyginamai brangiai kainavo žmonių gyvybėmis. Tik Rusijoje kitus revoliucijoms, 1918 metais Rumunija francūzams padedant Besarabiją užėmė ir prisijungė, o Antantės valstybės 1920 metais Paryžiaus protokolais Besarabiją pripažino Rumunijai. Vėliau, 1926 metais Francija oficialiai Besarabiją pripažino Rumunijai.

Dabar Sovietų Sąjunga atgaudama iš Rumunijos Besarabiją ir šiaurinę dalį Bukovinos ištvirtina toje Dunojaus strateginėje vietoje ir savo rankas pačiam Dunojaus vartų raktą ir Juodąsias jūras. Šis žingsnis yra labai svarbus ne tik Balkanams, bet ir Italijai su Vokietija. Tuo žingsniu Sovietai tiesiog pastoja Vokietijos uazijų ekspansijos kelią: Balkanus, o ypačingai ir Turkiją. Turkija nuo Vokietijos ji ko atskirta, nes reikalui esant uždarius Dunojaus vartus, Turkija nebegaivi susisiekti su Vokietija. Todėl Sovietai duoni nuodami Dunojaus žemupį, gali igaui daugiau teisių prie Dardanelių ir visai užkirsti fašistų ekspansiją į Balkanus.

Aviacija yra Svarbiausias Vokiečių ginklas.

Vokiečiai pagaminę filmą, kuriame atvaizduoja vokiečių aviacijos veiklą vokiečių lenkų kraite. Toji filma pališka žurovui tikrai gily ispuodi: joje pamatome, kaip vokiečių aviacija naikina Lenkijos sustiekinimo kelius, geležinkelių stotis, aerodromus, fabrikus ir t. t. Filmoje matome, kaip po lėktuvų antpuolių iš puikių pastatų pasilieka tik griuvėsiai.

Visi karo specialistai nurodo, kad jei ne vokiečių aviacija, tai vokiečiai tikrai taip greitai Lenkijos nebūtų „supiltiję“.

Iš tiesų aviacijai mūsų laikais tapo vieni iš svarbiausių ir galingiausių ginklų. Vokiečiai, kaip praneama, šiuo laiku deda didžiausias viltus į savo aviaciją. Vokiečių lėktuvai neseniai atliko gana didelį žygi Norvegijoje, sausumos kariuomenei padedama užimti

kraštą ir įsivyti iš čia santarvintinku įsketuosius d. entus. Apie vokiečių aviacijos suvaidintą vaidmenį Norvegijos kare vienas vokiečių generolas (Krabe) per radiją skajie net specialią paskaitą.

Kaip spauda rašo, vokiečių generolas tarp kiko pareiškes tokių minčių:

Tinkamai paruošii oro pajėgų veiksmų planą Norvegijos žygiui buve nelengvas vokiečių ginkluotų pajėgų vadovybės uždavinys. Nuotolis nuo Hamburgo iki Narviko yra 1,600 kilometrų. Šiame milijoniskame nuotolyje reikėjo patikrinti jūros transportas. Šis kelias reikėjo kruopščiai išvalgyti, nes buvo žinia, kad ne menkos anglų laivyno pajėgos randa i Norvegijos pakraščiuose. Oro pajėgoms reikėjo taip pat užtikrinti vokiečių kariuomenės išaipilimą, ypač kad iš anksto, esą sunku bovo numatyti, kaip Danija ir Norvegija laikysis. Vokiečių oro pajėgoms, be to, teko išvalgyti esamus Norvegijoje ir Danijoje aerodromus ir kaip imanomas jų aprūpinimas. Taip pat teko patikrinti, ar norvegų oro pajėgos ira erodromų apsauga nesipriešins, kai ten turės atvykti vokiečių lėktuvai.

Veiksmų pradžioje vokiečių oro laivynas nuodugnias išvalges Norvegiją, šiaurės jūrą ir anglų laivyno bazes. Tuo budu, laiku teko patirti apie anglų laivyno žygi i Norvegijos pakrantes. Gavus vokiečių laivyno bazes pranešimą apie anglų laivyno judėjimą, vokiečių bombonešų eskadrės pakilusios i nurodytas vietas ir paskutiniu momentu pašalinusios pavojingą grąsimą vokiečių desanto išlaipinimui.

Esą, danai nesipriešine, bet norvegai kur parodė didelį pasipriešinimą, esą i vokiečių lėktuvus buvo i akreipta prieš lėktuvinių patrankų ugnis. Reikėjo jį nutildyti.

Paskui reikėjo rūpintis bazių suorganizavimu. Apie vokiečių aviacijos puo

Idomi byla dėl naminių giros.

Stomis dienomis Kaimo teisėme buvo kaltinamas žmogelis už ašaus darymą namie. Byla ir juokinga ir idomi.

— Tai prisipažisi kaltu daryti ašau? — klausia teisėjas jau geroką metų našą nesanti tėvuką.

— Man regis, ponas teisėjas, nei jau aš čia kaltas, nei kaltas, — atsako jis.

— Na, ma, jeigu darei, tai kaltas, jeigu ne, tai, ašku, nekaltas.

— Daryt tai dariau, tik ne ašau, o girą. Ir ne šiaip sau dariau, o iš knygos, — ir senukas išsitraukė iš užankio. Žemės ūkio ramų leisią „Namų ūkio vadovėli“, pradeda sklaidyti lapus ir, surades reikią vietą, paduoda teisėjui sakdamas:

— Vagi, matot, pone teisėjas, aška. Parasyta: „Paprastoji gira“.

Teisėjas pajma ji pasvalto. Ta dėjai visko, kas čia parasyta: rugų, cukraus, t. t.

darytos giros, apynių? — Apynių tai ir nedėjau, nes neturėdau. Ale giros geru ir be jų išėjo.

— Na, matot. O vistiek tamis ta skai aisi kaltas ir tiek. Toks jau istatymas.

— Taigi, ponas teisėjas, aška. Juk knyga ūgi, nuzau ne piemens rašyta. O, be to, jeigu ir kaltas esu, prašyčiau šį karią dovanoti, nes tiek metų pergyvenau, paskutinės dukters vesuvėms ir šį birgalą dariau, o teisjamas dar pirmą kartą esu. Ir daugiau, galiu prisiekti, i tas knygas iš tolo nežiūrėsiu.

Teismas tėvuką pripažino kaltu ir priteisia dešimt litų pinigines baudos, arba vieną metų arešto. Be to, teisėjas praneša, kad kaltinamasis, jei nepatenkinamas, galis bylą duoti apeliacijon.

— Nei aš jau čia duosiu, nei ką. Nei kiek čia ir priteisot, aš išėsiu. Ale nereikėjo ir to — ir senukas, vadovėli suglani žes iškiujino iš teismo salės.

UZ APSIVOGIMA TAREILA NUTEISTAS 3 METAMS KA LEJIMO.

Mariampolės apygardos teismas nuėtė Mariampolės mieste tarnautoją Juozą Tareilą 3 metams sunkiųjų darbų kalėjimo už išvogimą mėsos savivaldybės pinigų. J. Tareila nėra mariampolietis, taip pat jis nepaslymėjo inteligencija ar kulturingumu, o buvo paprastas žiausias girtuoklis ir traukšna darys. Paskutiniu laiku Tareila dirbo elektros stoties skyrių sąskaitininku, kur inkasavo davo iš a bonentų pinigus, kinas tojo inkasentų pinigų atlymė, mus knygoje ir taip per trumpa laiką jis „susirinko“ apie 1,400 litų. Šitas išėjvojimas nėra pirmas Tareilos išėjvojim.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS
MIGUEL OCOUGNE
 R. 15 DE NOVEMBRO, 198 sobroloja Tel. 2-6393.
 S. PAULO

Darė vertimus iš visų kalbų ir paruošia visokius dokumentus, kaip antai: cart. profesional, carteira de identidade.

KALBAMA LIETUVIŠKAI.

Dr. A. Jazara Snege
 (Maskvos gydytojas 1914 m.)
 Vidujiniu, veneriniu ir moterisku ligu specialistas, chirurgas.
 Ligonius priima nuo 9 iki 12 ir nuo 3 iki 7 val. vak Ladeira Porto Geral 12, sales 4 ir 5,
 (Kampas rua Boa Vista ir 25 de Março)
 Gyvenamoji vieta ten pat 5 andar Tel. 2-5068

LABOLATORIJA — MEDICINIŠKAS IŠTYRIMAS
 (Nugarakaulio, smegenų, kraujų išapumo ir išmatų) Tikras ir geras
Dr. A. KANDIA IR M. KOGANO
 Rua Barão de Itapetininga 242, 3 aukštas.
 Priėmimo valandos nuo 9-11 ir nuo 3-6. Sekmadienį nuo 10-12 val. Tel. 4-0218. Kalbama rusiškai, lenkiškai ir vokiškai.

DANTU GYDYTOJAS
JOSE LEVKOVICH
 Rua Silva Pinto 264 (antige 40) Bom Retiro. Atsišvelgdamas į sunkų laiką nutarė sumažinti kainas už dantų gydymą ant pusės kainos, kaip antai: ištraukti dantį be skausmo 5\$000; pjėmba cidabro purceleno 8\$000.
 Kalbama lietuviškai, rusiškai ir lenkiškai.

VOKIEČIŲ FOTOGRAFIJŲ ĮSTAIGA
"BERNARDO"
 Įsteigta 1890 metais
 Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinime, o taip pat ir su darais.
 Darbas greitas sąžiningas ir pigus. Vyksta įnamus fotografijų reikalais. Dar i fotografių
Arthur Schamid
 Rua São Caetano 147 (senas, 109-111 S. p. pio) Telefono 4-5676

LIETUVIAI, DĖMESIO!
 Kiekvienas pasistenkite pažinti **SIUVYKLĄ LIETUVĄ** **KAIZO ŽEBRAUSKO**
 Čia yra didelis pasirinkimas įvairiausių medžiagų. Už darbą garantuojame.
 Lietuvių siuvyklų yra daug, be SIUVYKLĄ LIETUVĄ tik viena
 Rua General Ozorio Nr. 161. — S. PAULO

DR. LUIS ABINADER
 Gydytojas.
 Gonoreja, Gydymas greitas ir be skausmu Moterų ligos. - eumatismas ir Astma
 Av. São João No. 578, 2º aukštas, 21 Apartamentas, Telefonas: 4-7069.
 Ligonius priima nuo 1 iki 2 ir nuo 14 ligi 18, 30 val.

Darbas Sov. Rusijos istaigose

SSSR vyriausybės oficiozas „Izvestija“ viename išanginiame straipsny nagrinėja neįgiamus reikišnius Sovietų Sąjungos gyvenime. Dar nesą galima pasakyti, kad Sovietų Sąjungos valstybės aparatas veiktų tvarkingai ir tiksliai, kaip laikrodžio mechanizmas. Kaip tik šioj tarp tautinių santykių ir politinio tempimo atmosferoj esą reikalinga suprasti, kad valstybės tvirtumas, ūkiniai laimėjimai ir valstybės apsaugos pajėgumas lytmi priklauso nuo valstybės aparato tikslaus ir darnaus darbo.

„Ne visada sovjetų komisarijai, ūkio imonės, ir istaigos dirba išakmiai ir tiksliai, ne visada laiku ir pilnai atlieka vyriausybės ir partijos uždavinius savo oficiozas. „Sovietų Sąjungos istaigose dažnai stoka darbo kultūros, nėra reikalingo aparato vykdant darbus ir uždavinius, o kartais nėra ir valstybės disciplinos. SSSR valstybės istaigų neįėjimė yra begalinis susirašinėjimas. Jei suskaičiuoti milijonus popieriaus masės, kurios per metus susikrauna imonėse ir centrinėse istaigose, mes gausime astronomines skaitlines — milijonus egzempliorių įeinančių ir išinančių raštų, tonas popieriaus! Kaip dažnai tose popieriaus tonose paskaita gyvas reikalas pažymi „Izvestija“. Tas didelis susirašinėjimas esą didžiausia blygybė, kuri liudija istaigų biurokratizmą, paviršutinumą ir delsoimą. Toks susirašinėjimas reikalauja istaigų etatų praplėtimo ligi begalybės. „Kaip daug beuikalingų mūsų aparate, kur žmonės tikėtai sėdi, rašo ir rašo. Ir dažnai tame popierių potvyny sunku surasti rašo vadytojų“. Dar nesena viename komisarijate esąs patikrintas siunčiamasis dienos paštas, ir pasirodė, kad iš 1,900 laišku bent pusė buvo be reikalo sugadintas popierius. „Jei visi istaigų ir imonių vadovai rimtai patikrintų visą susirašinėjimą, ir sulaikytų popieriaus las potvynį, kaip daug žmonių sukurios per du metus buvo Vokietijos militarizmo sutremptos. Toliau laikraštis pažymi dar ir kiek tose šalyse jie pavergė nus skundus dėl technikių gyventojų. Pirmutinė vokiečių kadro stoka SSSR imonėse pagrobta valstybė buvo Austrija. „Kaip gi mašinom nelikti bejos respublika. Hitlerio naciai aptarnavimo, jei diplomuoti inžinieriai ir technikai sėdi prie

rašinės staų?“ rašo „Izvestija“. Pagal statistikos duomenis, sunkiosios mašinų statybos pramonė 46.5 procentai inžinierių ir 41.6 proc. technikių dirba imonių kontorose. Esąs paskutinis laikas dabar rimtai imtis imonių ir istaigų išaidų somazini mo ir pagaliau sutvarkyti darbuotojų etatus, nes prie dabartinės tvarkos dažnai išekvojamos mokant algą be reikalo priimtiems tarnautojams milijonus kos sumos pinigų. Ypatinai plačiai išbujojo įvairios tiekimo pristatymo ir prekių laikymo imonės tiek valstybės centruose, tiek kaime. Toji daugybė imonių trukdo viena kitai darbą.

Išėjimas tikėtai vienas: laikas baigti tą valstybės lėšų eikvojimą, laikas istaigom rimtai patikrinti savo veiklą ir rimtai pagalvoti apie savo skyrių ir imonių tikslumą. „Sumažinti ligi paskutinės ribos prapleštuosius etatus, iversti tvarką istaigose, kelti valstybės istaigų darbuotojų darbo kultūrą, išmokyti juos tiksliai paskirstyti savo darbo laiką ir pasiekti to, kad jie pagaliau mestų formaliai-biurokratišką elgesį su istaigų lankytojais, mokėtu su jais kalbėtis ir juos „išklaustyti“. Imonių vedėjai turi suprasti — primena „Izvestija“, kad svarbiausia darbe yra parinkti gerus darbuotojus ir idėmiai sekti jų darbą. Ligšiol, deja, toji priežiūra buvo silpna ir tuo aiškintinos įvairios spragos ir trūkumai. Rašini baigdamas oficiozas megino pradėti kovą su biurokratizmu, siekti tvarkos ir disciplinos imonėse, kovoti už taupumą ir paprasumą praktiskumą ir uolumą — už darbo etatų.

Kiek Vokietija pavergė svetimu žmonių.

„Current History“ žurnale ir sulaikytų popieriaus las paduoda sąrašą valstybių potvyni, kaip daug žmonių sukurios per du metus buvo Vokietijos militarizmo sutremptos. Toliau laikraštis pažymi dar ir kiek tose šalyse jie pavergė nus skundus dėl technikių gyventojų. Pirmutinė vokiečių kadro stoka SSSR imonėse pagrobta valstybė buvo Austrija. „Kaip gi mašinom nelikti bejos respublika. Hitlerio naciai aptarnavimo, jei diplomuoti inžinieriai ir technikai sėdi prie

ri turėjo pasiduoti šiu metu birželio 17 dieną.

Stai užimtu valstybiu ir jų gyventojų sąrašas:

Austrija	6,500,000
Zudetai	3,500,000
Cekoslovakija	9,500,000
Klaipėda	150,000
Lenkija	22,000,000
Danija	3,750,000
Norvegija	2,900,000
Liuksemburgas	300,000
Olandija	8,700,000
Belgija	8,400,000
Francuzija	42,000,000

Taigi per du metus vokiečiai pavergė 10 svetimu žaliu su apie 118,000,000 gyventojų.

Truputis skaitliniu apie Britu Imperija

„Current History and Forum“ liepos laidoje paduoda idomiu statistiniu žiniu apie Didžiosios Britanijos imperiją. Ji užima 18,000,000 keturkampiu myliu žemės paviršiaus ir savo plotu yra šešis kartus didesnė už Jungtines Valstijas. Jos ribose gyvena daugiau kaip 500,000,000 visokiu tautybiu, visokiu rasiu ir visokios civilizacijos žmonių. Jos sąstataninėja didieji Kanados, Australijos, Pietų Afrikos, Indijos Naujosios Zelandijos, Burmos ir Ceylono plotai. Šitienus plotams saugoti bei ginti Britu Imperija turi po visą pasauli tokius savo laivyno baziu, kaip Hong Kongas, Singapora, Malja, Gibraltaras ir kitos.

Britanijos kapitalistai turi investave įvairiose savo kolonijose bei posesijose apie 3,700,000,000 svaru sterlingų, kas Amerikos pinigais reikiška apie 18 milijonų dolerių.

Anglijos prekybos laivynas gali iš kario nešti 10,000,000 tonų krovini.

Todėl nesunku suprasti, kodėl Anglija tikisi viena pati su triušinti Vokietijos karo galibę. Ji kontroliuoja jures; ji turi po visą pasauli savo kolonijų bei dominijų ir visuomet gali su jomis susisiekti. Ji gali gauti tenai maisto savo žinduoms, žaliavos savo fabrikams gali gauti žmonių savo armijai. Jos turty ir žmonių šaltiniai beveik neturi ribų. Jeigu kiekiam ir pavyktų Anglijos salas su Londonu užimti, tai likusi Britu Imperija būtų dar nepaliekta ir vokiečiai negali tenai prieiti, pakol Anglijos karo laivynas kontroliuoja vandenynus.

Kada pirmas garlavis perplaukė Atlanta.

Šiais laikais įvairiausių rušių laivai rėžo Atlanto vandenį, nardo jose, viršum ir po vandeniu. Bet dar ne taip senai tie garo varomi laivai išmoko „bristi“ per marias. Didieji laivai dabar Atlantą perskrodžia per keturias dienas, bet ne taip senai jie plaukdavo po kelias savaites.

Pirmutinis garlavis, vardu Savannah, priklausė Amerikos firmai, su garo varomu motoru ir irkliniais ratais, perplaukė Atlantą 1819 metais. Laivas buvo taip padarytas, kad varomi ratai buvo iškeliami iš vandens, kada jų nereikėjo. Kelione per Atlantą tas laivas atliko per 26 dienas, beveik visą kelionę naudojesis vėju ir siliais, tad vargu gali

ma sakyti, kad jis perplaukė okeaną garo pajėga.

Pirmas tikras garlavis, atlikęs tą kelionę garo motoru varomas, buvo Sirius, išplaukęs iš Cork uosto, Airijoje, 1838 metais, 4 d. Jis pasiekė Nev Yorką balandžio 28 d. Po trijų dienų iš Bristolio (Anglijo) išplaukė kitas garlavis Great Western, ir atvyko į Nev Yorką ta pačia diena kaip ir Sirius, tik keliomis valandomis vėliau. Tai buvo pirmutiniai du garlaviai perplaukę Atlantą. Abu tie laivai buvo padirbti Britanijoje. Pirmas garlavis Cunard laivų linijos garlavis Britanija perplaukė Atlantą liepos mėn. 1840 metais, taigi lygiai šimtą metų atgal.

Rumunija ir Besarabija

Rumunija yra viena iš slavų besnų Balkanų valstybių, užimančią 122,282 kv. virtajines mylias ploto su 19,033,500 gyventojų, iš kurių apie 13 milijonų yra rumunai. Kitą gyventojų dalį sudaro tautinės mažumos: ukrainiečiai, rusai, bulgarai, vokiečiai ir kiti. Rumunų kalba jų patų yra vadinama romanai, o Rumunija — Romania.

Priekarinė Rumunija buvo beveik per pus mažesnė. Jos žemės plotas buvo tik apie 60,000 kv. mylių su nepilniais dešimties milijonais gyventojų. Rumunija padidėjo tiktai po 1914 metų karo, kai santarvinkai, jai atilygindami už suteiktą pagalbą, atidavė jai didelius žemės plotus se nosios Rusijos, Austro-Vengrijos, Bulgarijos, Jugoslavijos. Tikreny bėję dabartinioji Rumunija yra supildyta iš daugelio žalių ir todėl jai, kaip ir buvusiai Lenkijai, nuolatoms gresia pavojus iš savo kaimynų. Bulgarija ir Hungarija nuolat os grumojasi Rumunijai ir reikalauja grąžinti atimtas teritorijas, o Sovietų Sąjunga, nors niekad os Besarabijos nepripažino Rumunijai, vienok nesikesino grąžinti jai atimti.

Ypatinai Rumunija ir tarta tautinius gintus buvo iversta ir pasitaityta ir kėblią padėti prieš dabartinį karą dėl jos turtingo aliejaus šaltinių. Joje kas met pagaminama virš 50 milijonų aliejaus bačkų. Dėl tų aliejaus šaltinių ir šio didelės varžyti

nės tarp santarvinkų ir Vokietijos, nuolat grumojanti ją traukti į karą. Didieji Rumunijos aliejaus šaltiniai randasi Prahos, Gombovo, Ploiesti, Bacau ir Buzau apylinkėse. Bet pati Rumunija mažai tegali dalyvauti aliejaus eksploatacijoje. Didžiama aliejaus šaltinių yra Anglo-Francuzų kompanijų rankose.

Pažymėtina, kad Rumunijos aliejaus šaltiniai baigą išsijęti. Spėjama, kad po kokių 8 metų Rumunija, jau bus įbei kvojusis avo aliejaus šaltinius ir liks tik paprasta žemės ūkio šalis. Dabartinju laiku, Rumunija apart aliejaus išdirbystės, turi nemažą pramonę. Karpatų kalnuose yra visokių gamtos turty, bekt vienok, tų turty išnaudojimas nėra pasiekęs aukštojo laipsnio.

Vidurinioji Rumunija pasižymi laukų derlingumu, bet kitos dalys niekuo ypatingu ne siskiria nuo kitų žemės ūkio kraštų. Gyventojai vertėsis įvairiais verslais Karpatų kalnuose gano dkeles avių bandas, o lygnuose dirba žeme augina vynuoges. Apie 87 nuosimėjai Rumunija yra smulkūs valstiečiai ir labai darbūs. Visi rumunai valstiečiai ir darbininkai yra geri, nuosirdūs žmonės. Labai muzikaliai. Jų liaudies muzika labai gausi, įvairi, bet labai liūdna. Liudnos ir graudžios dainos, lyg kalbėte kal-

(Nukeita 14 pusl.)

Petras Cvirka.

TEVAS.

(Pabaiga).

— Tai, va, — gali kept pyragai! — pranešė Motiejus kaip kaip styptelėjęs visų kūnu, ir patenkintai gudri šypsena išsklaidė jo ūsus.

— Eik, jau eik, meiluoji! — pašoko motina, paleidusi iš rankų nebaigtą lupti bulvę. Valandėle ji taip stovėjo atviru, žartuojančiu veidui, nustebusi, tartum sumišusi ir staiga užsidengė priejuoste burną, lyg stėpdama juoką.

— Dabar štai, anai! — skėstojėjo dėdė. — Sakau gi tau. Ilgai mįslijo — ir štai ir taip. Girdi, bijau... kad nors du ar trys būtų, o dabar — penki.

Girdi, sunku man bus pakelti. Ant galo išgerėm dar buteliuką girdi: 6, kaip bus taip, — einul.

Bet motina jau neklausė dėdės. Ji palengvėle atsėdėjo, galva, kaip pakirsta, nusviro ant kelio ir ėmė krūpčioti.

— Na, na, na, pradėsi! Ar žalias rūtas atsėjimėi? Verčiau man už tai krapštyk merikonis ką...

„Merikonis“ dėdė vadino tėvo skustuva, paveldėtą kažkuomet iš brolio, gyvenusio Amerikoje. Šis iš pažirus menkas daiktas senjui vis dar nedavė ramybės.

Susarmatyta, motina liovėsi krūpčioti, išsijuostė akis, su-

svitvarkė plaukus ir, šiurpčiodama nosimi, valdydamos, pasakė:

— Tik man ju gaila... Kai pagalvoju, svetimas vis — svetim. Neapkabins taip, nepamyuos... Tegul bus ir aukšnis o tos melės jie neturės.

Išėdamas dėdė išsinešė iš skustuva šį kartą jau negrąžinamą, nes motina, atiduodama jį, pridūrė:

— Turėk sveikas! Djeve duok, Motiejau, kad tik tavo ranka laiminga būtų, kad nepadaugėtų man tu asaru...

Viena nakti, kažakip pabudęs, aš nepaprastai nustebau, pamates prie liepsnojančios krosnies, greta vienas kito sėdint motiną ir nepažintamą vyrą. Juodu sėdėjo ant suolo, beveik prisilieję, sušure i ugni,

kurios rausvi atspindžiai žaidė susimastiusiuose veiduose, klajojo sienomis. Tarpais, ugniai prigesus, viską užgobdavo tamsa, abi galvos tartum susiliedavo i vieną, bet po kiek laiko, sužibus malkoms, jos vėl išplaukdavo. Vyras buvo pailgaveidis, skustas, su gilomis akia idubėmis, niekad dar man nematytas. Jo sambios, laisvai sunertos rankos kabėjo tar keliu. Pagaliau, dusliu balsu, neatgreždamas žvilgsnio nuo ugnies, jis atsiliepė:

— Susitvarkysime, susidursysim ir kaip nors gyvensime... Motina dar artiau glustelėjo prie vyro, paglostė jo rankas, kelius, paskum atsijusius paguldė savo galvą ant jo peties.

— Ma-aa-ma! — nežinau kodėl išiveržė iš mano gerklės ir ilgeasy, nesuprantama gėda, pavydas suspaudė krūtine.

— Kas, kas, mažyti? — pakilo motina ir su glėbiu šoko prie manes. — Eikš, mano žvirbli... Ar susapnavai?

— Ji tuojau, lyg nesustipėjusi viščiuką, mane pastatė prie krosnies. Nepažistamojo ir mano akys susitiko. Jis buvo rauplėtas, negražus.

— Jonuk, pasisveikink! — stumdama mane artyn paragino motina. — Oja tavo tėdė... Geras tau bus, mylėle.

Kai tik aš išgirdau šuos žodžius, greit išsivadavau iš motinos rankų ir pasileidau atgal. Ašaros plūdė man gerkle. Kol pasiekiau lovą sukliūsius ir taip pat sužurusius brolius, jaučiausi mažas apleistas ir vienu vienas pasaulyje.

Ir kažkodėl šandien esu tai atsimenu, sėdėdamas prie šidinio ugnies.

SKILVIŲ IR KAPILIŲ

Moderniškai, greitai ir tikrai gydomas skilvių ir kapilių specialistas.

Be operacijos

Aiduriu skausmai, skilvių išsiplėtimas, protinis nusilpėjimas, sifilo ligos, skilvių uždegimas, rėžiniai, skilvių vėžys, išėjus diegliai ir kitos ligos gydoma BE OPERACIJOS, ypač moterų ligos gydomos ir BE OPERACIJOS, tik su infekcijomis. Jei sergi, tai šandien pat kreipkis pas

DR. PAULO LICIARDI

Medikas Operatorius Santa Casa

Priėmimas nuo 11 iki 12 ir nuo 15 iki 19 val. Gyv. vieta ir Konsultorija: Rua Silva Paulo, 444

PASTABA: Vysta į namus bile kartą valandą dieną, naktį.

DR. A. CANDIA

VENERINĖS LIGOS:

TRIPERIS (Vidinė stafilozė + sėklės infekcija)
SIFILIS: Priėmimas nuo 9 - 12 ir nuo 3 - 7.
Sakvachemias: nuo 10 - 12.

RUA BARRÃO DE LITEPENING, 242
3 aukštas. TELEF. N. T.: 4-0218

Kalba rusiskai, lenkiskai, vokieiskai.

Pirmoji Lietuviška Spaustuvė ir Papelaria

Pan Americana

RUA DA MOCCA, 1721 - TELEF. 3-2056, SÃO PAULO.

Priima ir atlieka visokius spausdintus darbus: Noms, Fakturas, Duplikatus, Įvairius kortonus, Sekturus ir t. t. Darba atliekamas paprastai užsakytą dieną. Be to, galima gauti visokių rašomųjų priemonių. Laikoma popieris ir brėžtuvės. Lietuvių kreipkitės į šią spaustuvę ir papelariją, nes Lietuviams daromas didelis nuolaidos.

Darba paimama iš namų ir ji pristatoma užsakytajam.

Kainos pigios. Darbas skubus ir sąžiningas

Rua da Moóca, 1721 Tel. 3-2056

SIUVYKLA "ESTAN"

STASIO SLIKTOS

gerai žinoma vieta, betu, ta
Rua da Conceição 79 A, Prad.
4-1940 (oriu pat. atlieka 3-192)
audas, nauda, elyrių, t. t. gaila
siuvyklą, prie kurios bus
ir gyvenamas butas

RUA DA CONCEIÇÃO, 11

GALECKOS SIUVYKLA

pačią rėmimą pagal naujūnias madais, iš
vairių medžiagų, vestinų ir odininių
Dama pagal savo kūrybą, yra
atlieka visokius, diplomuotos švies
Galecko priėmimas

TAI VISI TRYSIŲ ATRUBUS GALEC
KOS SIUVYKLOJE

RUA DUQUE DE CAXIAS, 257

Tel. 4-1457

Lietuvių Jaunimui

DEMESIO!

Norėdami dėvėti gražius, patogius rūbais
ir pigiau nežuokite tik pas Paulo. Ambrozevičiaus, kur darbas atliekamas su
naujais, maliais vyriškų ir moteriškų.

Lietuviai, išnaudokite šią, neekma-
choniškę ir ypač patogią ir patrauk-
lią, nes darbas atliekamas, nobiliu
kaip São Paulo centre, bet daug pigiau

Taip pat yra įrežus, pasirinkim
moderniškiausiu modziagu

PAULO AMBROZEVICIUS

R. Ciclamas, 52 V. Bella

Dr. H. Schechtmann

Santa Casa Gydytojas

Vidujinių ligų specialistas - Bendra Klinika vaikams ir suaugusiems

Ultra - Violetiniai spinduliai

Liginis priėmimas nuo 8 iki 9 v. rylo ir nuo 2 iki 8 v. v.

Rua da Graça, 248 - Telefone 5-151 - SÃO PAULO

PHARMACIA ANHATA

Rua Anhaia, 56^a (Bom Retiro) Tel. 5-3551 S. Paulo

Passerini

Farmaceutikas

Kainos pigios Duodami inzesonai

Daržai ir Ukiai

Netoli stoties Carvalho de
Araújo suburbio Central do
Brasil, parduodame geriausios
žemės daržams ir sodinėjimui
ukiams. Žemė apaugusi mišku.
Yra pakankamai vandens. Že-
mės kaina - tik 800-400
reisu kvadratinis metras. Ge-
ri keliai ir arti esančios sto-
lys duoda galimybės užvesti
paukščių ukį, verstis daržin-
kystė, kito tokiu kultūrų au-
ginimu ir įrengti poilsio namus

Sklypai nuo 10.000 metru
išimokėjimui pradant nuo

508000

Savininkas Cia de Agri.
Imigração e Colonização

Pardavimų Raktinė: Rua
José Bonifácio, 98 Tel. 2-7549

S. Paulo, Sekmadieniais ir šio
krodieniais įsisa savaitė ga-

lima teirautis vietoje krautuve-
je prie Carvalho de Araújo

stoties pas ANTONIO KRISTEN

Traukiniai ir stoties Norte
išina: 7,51; 9,05; 10,04; 11,10

12,14; 14,30.
Įrežiuruota nr. 45 iš 10

12-38 trečioje apylinkėje

LIETUVIŲ AIDAS

BRAZILIJOJ
- JORNAL - LITUANICO -

XI Aso - metai Sáo Paulo, Rugpiúcio - Agosto 3 1940 Nr. 31

Kas naujo kolonijoje

LAUKIAMAS „KESTUTIS“

Jau visiems Sáo Paulo lietuviams žinoma, kad B.L.O. Centras seniai rengiasi prie didelio ir gražaus vakaro. Scenoje bus pastatyta labai graži ir labai idomi lietuvių istorinė tragedija „Kestutis“. Tai dar pirmą kartą Sáo Paulo lietuvių kolonijoje šis veikalas bus statytas, todėl kiekvienam reikia, linga jis pamatyti. Be to, matydami šį veikalą, kiekvienas su supažins su Lietuvos istorija: čia kiekvienas pamatys, kaip didieji kunigaikščiai valdė Lietuvą, kaip Jogaila sąmokslavo prieš Kestutį ir susidėses su kryžiuočiais, su amžiniais Lietuvos priešais, čia prieš savo dėdę ir, pagaliau, jį uždare kalėjimui, kur Kestutis buvo pušmaugtas. Visa tai bus atvaizduota šame veikalė. Be to, matysite senovės lietuvių karių kryžiuočius, Vytautą, Jogailą, Kestutį, Birutę ir daug daug kitų gražių ir idomių scenų, kurių iki šiol čia niekas nėra matęs. Iš šio veikalė, mes sužinome, kad Kestutis turėjo dar vieną sūnų, Burauą, kuris parsidavęs buvo vokiečiams ir drauge su vokiečiais čia prieš savo tėvą, išžadėjo žmonos Aldonos. Tačiau, maudamas, kaip jo tėvas kalėjime kankinamas ir rengiamas nužudyti, Burautas puola Kestutiui į kojas ir prašosi dovanojimo. Kestutis, atleidžia savo sūnui, bet jo žygiu nepateisina ir palieka tai istorijai.

Taigi, visi šį seštadienį ir Rua da Graca,

KOMUNIKATAS LIETUVOS PASIUNTINYBES

Aido redakcija yra gavusi per Lietuvos Konsulatą Sáo Paulo, p. Polizaiti, komunikatą Lietuvos Pasiuntinybės Buenos Aires del dabartinės Lietuvos padėties. Štas komunikatas spausdinamas antrame puslapyje skyruije „Naujienos iš Sovjeų Lietuvos“. Kiekvienas perskaitykite šį Pasiuntinybės pranešimą, kad žino umėte, kaip Lietuvos pasijuntiniai atsineša i dabartinę Lietuvos padėti ir jos santvarką.

LIETUVIU SAJUNGA BRAZILIJOJE IR MOKYKLOS.

Teko patirti, kad Lietuvių Sąjunga Brazilijoje stengsis lietuviškas mokyklas ir toliau laikyti ir išlaikyti, kad mokyklų vaikai neatsidurtų gatvėje. Tačiau šios mokyklų išlaikymui kur bus gautos, tas laikoma paslapyje, bet manoma kad pačių mokytojų pasisventimu bus tesiamas mokslas. Krsp.

IS RIO DE JANEIRO LIETUVIU GYVENIMO

Rio de Janeiro lietuviai buvo pagyvėję kaip rengėsi leisti sa-

vo žurnala. Tada buvo gyvumo ir pačioje organizacijoje. Bet kaip tik jų žurnalo (Tai no Rio lietuvių, o „Lietuvio“ - Red.) pirmas numeris išėjo, tai tuo ir apsidžiaugė rįjiečiai Apsnudimas vėl aiškus. Rįjiečiai yra tokie, kad juos reikia prie darbo ir veikimo raginti ir stumti.

O kaip tik nėra kas juos stumia prie darbo, jie sustoja. Žinoma, tas galima truputi pateisinti, nes veikimo sąlygos sunkios, visi pirmoje vietoje rūpinasi savo kasdieninėmis d. o. nos kasnių. Na, bet kaip prisihūri i S. Paulo organizacijų veikimą, tai čia daugiau veikia daugiau pasisventimo rodoma. O gal ir čia apsirinku? Bet kaip teko gyvenant S. Pauli je susipažinti su kai kurioms organizacijoms, tai pasiečia daugiau energijos. Rįjiečiai neturi kas juos skatina. Pirmia tai kun. Janušonis juos stūmė prie darbo ir kariu, žinoma, sau reklamą darėsi. Dabar kun. Janušonis užsiėmęs savo ukaktinėmis. Mat šiais metais jis šventia savo kunigavimo sukaktines 25 metus, tai labai jomis susirūpinęs. Yra sudarytas net Rio de Janeiro Lietuvių katalikų komitetas, kuris kun. Janušonio sukaktinėmis rūpinasi. Juokinga tik, kad Lietuvių katalikų komitete yra ir žydas Majeris. Tai jau ne be katalikų o tvairių tikybų komitetas reikėjo pavadinti. Na bet šiais laikais viskas galima, tai taip pat galima i katalikų komiteta priimti ir žydą.

Tai tiek šiuo tarpu iš mūsų kolonijos padangės.

Rįjietis.

„LIETUVIS“ SYDINASI IS SAVES

„Lietuvio“ redaktorai, kurių dabar čia labai daug, nes redaguojamas laikraštis komisijos, tai labai turėtų atrodyti „razumnas“ ir pranašenis už kitus. Bet kaip ji paskaitai, tai tuoj jauti, kad „Lietuvio“ redaktorių galvose svaigulys yra. Štai pereitose savaitės seštadienio laidoje jie rašo, kad kiti kolonijos laikraščiai da-

barine Lietuvos padėtimi tik reišus gauda, džiaugiasi jos suan varka ir paara savo skaitytojams netikėti blogų gandų apie Lietuvą.

Kad dabar eina visokios kalbos, tai tiesa. Žmonės visai patinka apie Lietuvą, visokius gandus leidžia. Bet kad laikraščiai leisti gandus, tai neteko pasiekti. Kiti lietuvių laikraščiai, išskyrus „Lietuvį“, paduoda tikras iš Lietuvos žinias, taip, kaip tenai yra. Bet reikia pasakyti, kad tie „gandai“ eina jau gan seniai. Kaip tik žinios apie Lietuvą pasiekė mus, „Aidas“ tuojaus pranešė ir supažindino Brazilijos lietuvius kė d d a i l i e u o j e. I t o k i a ž n i a t u o j a u s a t s i l i e p ė „Lietuvio“ gavočiai ir pranešė savo skaitytojams kad netikėty „Aido“ gandams, kad Lietuvoje viskas tvarkoje. O jei jie „Lietuvio“ skaitytojai nori tikrų žinių, telaukia bent porą mėnesių. Taip rašė „Lietuvio“ redaktorai. Dabar jie sako, kad kiti neigia Lietuvos padėti ir pataria savo skaitytojams gandy netikėti. Vadinas Lietuvio redaktorių tikras sumišimas galvose. Vargšai jie. Var. A/a.

SAUSROS IR KARSCIAL.

Tur bu seniai kada buvo toki karšcia ir sausa žiema, kaip šiais metais. Lietaus stinga, sausra diovina žeme. Gal jau pavasariai atėjus prapliups lietus. O jis reikalingas.

PRIEME BRAZILIJOS PILIETYBE.

Šia savaitė Brazilijos respublikos prezidentas pasirašė dekretą ir suteikė Brazilijos pilietybę Stasiui Vicakui.

IDOMUS, TIK NEAIŠKUS PRA NESIMAS.

„Sviesa“ iš rugpiučio 10 dienos praneša, kad jos turimomis žiniomis, viena Sáo

Rugpiúcio 3 d. - seštadieni,

Luze Brasileiro salėje, Rua da Graça 608, B. L. O. Centras rengia viesa

VAKARA

Scenoje bus pastatyta dar pirmą kartą Brazilijoje graži istorinė peakių veikimų tragedija

KESTUTIS.

Senovės lietuvių kovos. Jogailos intrigos prieš Kestutį. Senovės lietuvių kariai kryžiuočiai ir pagaliau Kestutis mirtis kalėjime. Visa tai matysite šame veikalė. Tad pirmutinė tokia proga, kurios neprivalo praleisti nei vienas. Pradžia 8 val. vak. Po vaidinimų šokiai iki 4 val. ryto.

Rengėjai.

Paulo labai save reklamuoja lietuviškoji organizacija nusiuė i Kruoą memorandumą mūsų kolonijos reikalais, denuncijuodama komunistinei vyriausybei vietos veikėjus.

„Sviesa“ rašė ir nedarė. Pranešimas įdomus bet neaiškus. Jeigu rašyti, tai reikia pasakyti kok'a organizacija tai padariusi. Mūsų žiniomis, daugiau čia save reklamuoja organizacija yra bene taip vadinami „Vyčiai“. Nejaugita organizacija būtų siuntusi toki memorandumą, denuncijuojant i v e o s l i t u v i u s v e k ė j u ? Pagal visa ka, taip atrodo. Tačiau ar šiaip ar taip, „Sviesa“ turėtų šią dalyką paaiskinti, nes iš tokio neaiškaus pranešimo šaina tikra „Sviesos“ denuncija prieš viena lietuvių organizacija.

drauge su geltonąja kortele. Arba tie, kurie jau eina spausai pirštus knyguite i, tą pačia dieną atlieka kariu ir naujam dokumentui formatumus, tik užpildo minėta blanke.

LAISKAI REDAKCIJOJE

Balys Latvėnas, Kazimieras Pranaitis, Karolis Idonka, Jozefa Vinkauskas, Antanas Macijunas, Pranas Tumonis, Pranas Janulis, Kazys Tara-evičius, Povilas M. Škinis, M. Kas Marcionis, Augustinas Ramanauskas, Algirdas Vinkauskas, Jonas Mašėis, Zukas (va's inka), Močistovas Kulješis, Alfonsas Svitra.

PARDUODAMAS ŽEMES SKLYPAS.

Labai geroje vietoje Parque das Nações lietuvių ir kitų europiečių apgyventame rajone, ant gatvės kampo parduodamas žemės sklypas, kur galima, pasislačius namus, kiti komerciam bizniui. Teirautis dėl sąlygu Aido redakcijoje.

SAUKIAMI NUMERIAI IDENTIFIKUOTIS

Saukiami identifikuoti svetimšaliai kurie tur numerius:

RUGPIUCIO.

- 5 d. nuo 59.651 iki 59.750,
- 6 d. nuo 59.751 iki 59.850,
- 7 d. nuo 59.851 iki 59.950,
- 8 d. nuo 59.951 iki 60.050,
- 9 d. nuo 60.051 iki 60.150,
- 10 d. nuo 60.151 iki 60.250.

DEL NAUJO SVETIMSALIŲ REGISTRACIJOS PATVARKYMO.

Išėjus pereitą savaitę nauja svetimsalių registracija patvarkyma, jau įsiai yra vykdomas, be kurio negalimas išmimas sveimšalių knyguotės. Tas patvarkymas yra toks: kiekvi nas sveimšalis privalo išsijimti dar vieną iš policijos dokumenta, taip vadinama Atestado de Antecedentes Criminais. Tas dokumentas išduodamas Gabinete de Investigaçoes, Indeficacão skyruije, ten pat, kur svetimsaliai identifikuojami — daromos pirmų nuospaudos. Reikia nueiti tenai pajimti atatinamą blanke vietoje ją užpildyti ir iteikti

LENGVOJO AUTOMOBILIO STOTIS

Lietuvis Kazimieras Atkinis k taisy lengvojo automobilio stotis Villa Zelinoje, Largo São José, prie pat lietuvių bažnyčios. Automobiliais gražus, patarnauja visokiuose reikaluose, kaip vestuvėms, krikštynomis, ekskursijoms ir kt. Tuo tarpu veikia tik vienas automobilis bet trumpu laiku bus nuolatos du. Automobilio tapos nr. 4-22-41. Gyvenama vieta — QUINTA DA PAINEIRA, RUA AMPARO N.O 463.

PAPELARIA PAN AMERICANA

Šiuo visoms lietuvių krauvėmis savo išdirbinio sasiuvinus mokykloms labai geromis sąlygomis. Taip pat galima pirkti fabriko kaina pašalio, rašalo ir kitų rašomų reikmenų. Galima pirkti ir ant duplicatų — šilgiam laikui išsimokėti.

PARDUODAMAS BARAS — CAFE

Labai geromis sąlygomis parduodamas gerai įrengtas ir su didele freguezija Baras ir Cafe vieta taip pat labai gera, prie pat Santo André geležinkelio stoties. Biznis geras. Nupirias nesigailės. Teirautis vietoje: SANTO ANDRE, AV. QUEIROZ DOS SANTOS N.O 178.

Frigorifico „Tupy“

José Beinarovitch,

Rua Esequiel Ramos Nr. 594, - Moóca.

Ivairiausių dešrų ir kitu mėsos produktų fabrika. Čia gaminamos dešros europišku metodu, kurios yra grynai lietuviškos, iš žviežių ir geriausių produktų. Patariame lietuviams vartoti tik Frigorifico „Tupy“ dešras, nes jos yra geriausios. Savo krautuvėse visuomet reikalaukite šių produktų, kurių kainos pigios ir produktai geri.

Reikalinga darbininku

Reikalingi darbininkai kiristi malkoms, mokestis labai geras mokama 3\$000 už kubinį metrą. Čia dirba daug lietuvių, lietuvis taip pat administratorius — Valdemaras Stražniokas. Vietoje yra geras pensjonas. Kreiptis: Rua Dom Duarte Leopoldo, 458, Cambucy.